

Брюксел, 19 септември 2025 г.
(OR. en)

12743/25

Междуетноститутуционално досие:
2025/0291 (NLE)

SOC 604
GENDER 170
ANTIDISCRIM 80
EMPL 401
TELECOM 296
CYBER 242
DATAPROTECT 208
DIGIT 170
FREMP 230

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 19 септември 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

Относно: Предложение за
РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА
относно позицията, която трябва да се заеме от името на
Европейския съюз по проекта на препоръка на Комитета на
министрите на Съвета на Европа относно равенството и
изкуствения интелект

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 518 final.

Приложение: COM(2025) 518 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.9.2025 г.
COM(2025) 518 final

2025/0291 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз по
проекта на препоръка на Комитета на министрите на Съвета на Европа относно
равенството и изкуствения интелект**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за установяване на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Комитета на министрите на Съвета на Европа (наричан по-нататък „КМ“) във връзка с предвиденото приемане на препоръка на Съвета на Европа относно равенството и изкуствения интелект (наричана по-нататък „Препоръката“). Препоръката е изготвена от Комитета от експерти по изкуствен интелект, равенство и дискриминация („GEC/ADI-AI“) и се очаква да бъде одобрена на съвместната пленарна сесия на Комисията за равенство между половете („GEC“) и Управителния комитет за борба срещу дискриминацията, за многообразие и за приобщаване („CDADI“) на 18—20 ноември 2025 г. с оглед на представянето ѝ на Комитета на министрите за приемане до края на 2025 г.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Комитет на министрите на Съвета на Европа

КМ е органът за вземане на решения на Съвета на Европа, съставен от министрите на външните работи или постоянните представители в Страсбург на 46-те държави — членки на Съвета на Европа. Ролята и функциите на КМ са описани в глава IV от Статута на Съвета на Европа (наричан по-нататък „Статутът“). В съответствие с член 14 от Статута всеки член на Съвета на Европа има един представител в КМ и всеки представител разполага с един глас. Всички държави — членки на ЕС, са членове на Съвета на Европа и поради това са представени в КМ. ЕС има статут на наблюдател без право на глас.

2.2. Комитет от експерти по изкуствен интелект, равенство и дискриминация

GEC/ADI-AI е съвместен подкомитет към GEC и CDADI, натоварен от Комитета на министрите да изготви до края на 2025 г. препоръка относно въздействието на системите с изкуствен интелект, техният потенциал за насърчаване на равенството, включително равенството между половете, и рисковете, които те могат да породят във връзка с недискриминацията.

GEC/ADI-AI е съставен от осем представители на държавите — членки на Съвета на Европа, четири от GEC и четири от CDADI, както и шестима независими експерти с установен експертен опит в областта на изкуствения интелект, правата на човека, равенството, включително равенството между половете, и недискриминацията. Всеки член на GEC/ADI-AI има един глас. ЕС е участник без право на глас.

GEC и CDADI са съставени от представители на 46-те държави членки на Съвета на Европа, всяка от които има един глас. Освен това на пленарните им сесии присъстват представители на различни органи на Съвета на Европа, междуправителствени организации, представители на държави със статут на наблюдатели, неправителствени организации и специализирани институции. Представители на Европейския съюз понякога участват в пленарните сесии без право на глас.

2.3. Рамкова конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава

На 17 май 2024 г. КМ прие Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава

(„Рамковата конвенция“), правно обвързващ договор с цел да се гарантира, че дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект са в пълно съответствие с правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, като същевременно допринасят за технологичния напредък и иновациите.

Рамковата конвенция включва системи с ИИ, които потенциално засягат правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. Принципите и задълженията, предвидени в Рамковата конвенция, се прилагат към дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ, предприемани от публични органи или частни субекти, действащи от тяхно име. Страните по конвенцията също са задължени да посрещат рисковете и въздействията, произтичащи от дейности в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ от частни субекти по начин, който е в съответствие с предмета и целта на конвенцията, но имат избор дали да прилагат задълженията по конвенцията или да предприемат други подходящи мерки. Конвенцията предвижда допълнителен набор от общи задължения и основни принципи, свързани със защитата на човешкото достойнство и самостоятелността на индивида, както и насърчаването на равенството и недискриминацията. С нея също се налага задължение за зачитане на неприкосновеността на личния живот и защита на личните данни, наред с прозрачност и надзор, за да се гарантира отчетност и отговорност. Заложен е и принцип, посветен на безопасните иновации и експериментирането в контролирана среда.

Конвенцията включва набор от мерки, които имат за цел да се гарантира наличието на достъпни и ефективни средства за защита при нарушения на правата на човека, произтичащи от дейностите в рамките на жизнения цикъл на системи с ИИ. Включени са и ефективни процедурни гаранции и предпазни мерки за лицата, чиито права са били значително засегнати от използването на системи с ИИ. Освен това физическите лица следва да бъдат информирани, че взаимодействат със система с ИИ, а не с човек.

Конвенцията също съдържа мерки за оценка и ограничаване на рисковете и неблагоприятните въздействия, които трябва да бъдат прилагани последователно, така че да се идентифицират действителните и потенциалните последствия за правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава и да се предприемат подходящи мерки за предотвратяване и ограничаване на рисковете.

И накрая, в конвенцията се предвижда страните да оценят необходимостта от забрани или мораториуми върху определени приложения на системи с ИИ, считани за несъвместими със зачитането на човешките права, функционирането на демокрацията или принципите на правовата държава.

Всяка страна по конвенцията следва също да създаде или определи на национално равнище един или повече ефективни механизми за надзор на спазването на задълженията по конвенцията, както са изпълнявани от страните.

Съюзът подписа конвенцията на 5 септември 2024 г. след приемането на Решение (ЕС) 2024/2218 на Съвета от 28 август 2024 г. за подписване, от името на Европейския съюз, на Рамковата конвенция. Конвенцията е подписана също от Андора, Грузия, Израел, Исландия, Канада, Лихтенщайн, Република Молдова, Норвегия, Обединеното кралство, Сан Марино, Съединените американски щати, Украйна, Черна гора, Швейцария и Япония.

На 3 юни 2025 г. Комисията прие предложение за решение на Съвета за започване на процеса за сключване на Рамковата конвенция от името на Съюза при условията, посочени в Решение (ЕС) 2024/2218.1 на Съвета.

В Съюза Рамковата конвенция ще се прилага изключително чрез Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект („Акт за изкуствения интелект“)¹ и други съответни достижения на правото на Съюза, когато е приложимо². Актът за изкуствения интелект представлява всеобхватен регламент относно изкуствения интелект, който има за цел да насърчава иновациите и внедряването на надежден изкуствен интелект, като същевременно защитава здравето, безопасността и основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“), включително правото на недискриминация и равенство между половете. Актът за изкуствения интелект съдържа хармонизирани правила, като цяло основани на пълна хармонизация, които регулират пускането на пазара, въвеждането в експлоатация и използването на системи с ИИ в Съюза. Тези правила са пряко приложими в държавите членки, освен ако в посочения регламент изрично не е предвидено друго.

2.4. Предвидената препоръка на Съвета на Европа относно равенството и изкуствения интелект

Препоръката е съсредоточена върху потенциала на ИИ за насърчаване на равенството, включително равенството между половете, и рисковете, които той може да породи по отношение на недискриминацията. Тя ще има за цел да допълни общата рамка, определена от Рамковата конвенция, по отношение на принципа на равенство в областта на изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава (CETS № 225) и разработена в тясно сътрудничество с Комитета по изкуствен интелект (CAI).

Препоръката се основава на *„Проучване на въздействието на системите с изкуствен интелект, техният потенциал за насърчаване на равенството, включително равенството между половете, и рисковете, които те могат да породят във връзка с недискриминацията“*, одобрено от GEC и CDADI през 2023 г.³ В проучването бяха набелязани четири допълнителни възможности за регулаторна и политическа намеса, за да се гарантира стабилен, основан на правата на човека подход към изкуствения интелект, а именно: 1) превенция, прозрачност и отчетност, 2) достъп до правосъдие и механизми за правна защита, 3) многообразие, приобщаване, представителство и

¹ Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект).

² По-специално двете директиви относно стандартите за органите по въпросите на равенството: Директива (ЕС) 2024/1499 на Съвета от 7 май 2024 година относно стандартите за органите по въпросите на равенството в областта на равното третиране на лицата, независимо от тяхната раса или етнически произход, равното третиране на лицата по въпросите на заетостта и професиите, независимо от тяхната религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, равното третиране на жените и мъжете по въпросите на социалното осигуряване и достъпа и предоставянето на стоки и услуги, и за изменение на директиви 2000/43/ЕО и 2004/113/ЕО; : Директива (ЕС) 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година относно стандартите за органите по въпросите на равенството в областта на равното третиране и равните възможности на жените и мъжете в областта на заетостта и професиите и за изменение на директиви 2006/54/ЕО и 2010/41/ЕС.

³ Доклад от 7^{-то} пленарно заседание на Управителния комитет за борба срещу дискриминацията, за многообразие и за приобщаване (CDADI), 27-29 юни 2023 г., CDADI (2023)13, <https://rm.coe.int/7th-plenary-meeting-27-29-june-2023-report/488010b9d5>.

участие, 4) демократично участие, повишаване на обществената осведоменост и изграждане на капацитет.

За да събере информация от заинтересованите страни и заинтересованата общественост, Съветът на Европа проведе обществена консултация по проекта на препоръка от 10 март 2025 г. до 28 април 2025 г.

Проектът на препоръката беше обсъден на заседанията на GEC/ADI-AI на 25—26 септември 2024 г. и 26—27 февруари 2025 г. Последното заседание на експертната група ще се проведе на 7—9 октомври 2025 г., на което ще бъде финализиран проектът на текста на препоръката. Преди това заседание в края на юли беше разпространена пета преработена версия на препоръката (*референтен номер GEC/ADI-AI (2024) 7rev5*).

Проектът на препоръката беше обсъден и на заседанията на GEC и CDADI през ноември 2024 г. и трябва да бъде одобрен на съвместна пленарна сесия на GEC и CDADI от 18 до 20 ноември 2025 г., за да бъде представен на КМ. КМ има за цел официално да приеме препоръката до пролетта на 2026 г.

Целта на предвидената препоръка е „да се подпомогнат държавите членки да насърчават равенството, включително равенството между половете, и да предотвратяват и да се борят с всички форми на дискриминация във всички техни дейности и тези на участниците от публичния и частния сектор в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ“.

Препоръката няма да породи правно обвързващи последици и задължения и ще се основава на доброволното прилагане от държавите членки на Съвета на Европа. Въпреки това, в съответствие с член 15, буква б) от Статута, КМ може да поиска от правителствата на държавите членки „да го информират за предприетите от тях действия“ във връзка с препоръки.

3. Позиция, която трябва да се заеме от името на Съюза

Предлага се позицията на Съюза да бъде съгласие с приемането на проекта на препоръка от КМ, при условие че той гарантира съответствие с достиженията на правото на Съюза, по-специално Акта за изкуствения интелект, и съгласуваност с Рамковата конвенция на Съвета на Европа. Настоящият проект на препоръката (Rev. 5 от юли 2025 г.) все още не е напълно последователен.

По-конкретно Съюзът следва да се съгласи с приемането на проекта на препоръка, при условие че в нея са спазени следните изисквания:

1. Мерките относно участниците в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ не надхвърлят задълженията, установени съгласно Акта за ИИ, който като цяло напълно хармонизира правилата за ИИ в Съюза, включително в областта на равенството.

По-специално препоръката следва да позволява достатъчна гъвкавост при прилагането на Акта за изкуствения интелект (в съответствие с подхода на Рамковата конвенция), което би изисквало съответни изменения на позоваванията на необходимостта от предприемане на „ефективни мерки“ в точки 7, 9, 10 и 36 от проекта на препоръка;

- Мерките, предложени в точки 9, 10.1 и 18.2 от проекта на препоръка, следва да бъдат изменени по подходящ начин, за да се избегнат препоръките за въвеждане на допълнителни позитивни задължения във

връзка с насърчаването на равенството от страна на доставчиците и внедрителите на системи с ИИ;

- Разпоредбите на точка 5.1 от проекта на препоръка следва да бъдат адаптирани по подходящ начин, за да се избегне безсрочно ограничение на използването на ИИ, което е несъвместимо с подхода на ЕС към регулирането на ИИ и политиката на ЕС в областта на иновациите.
2. Формулировката на мерките и стандартите в рамките на препоръката е изяснена в текста, за да се гарантира съгласуваност и оперативна съвместимост с правната рамка на Съюза, както от терминологична, така и от материалноправна гледна точка.
- По-специално в точка 18 следва да се направят подходящи корекции на позоваванията на „единни стандарти“, за да се гарантира достатъчна гъвкавост при прилагането, както и на позоваванията на „предубеждения“, за да се гарантира, че мерките остават пропорционални и съсредоточени върху вредите.
3. Гаранциите, свързани с процедурите за преглед и обжалване от човек (в точка 16а), се коригират по подходящ начин в съответствие както с Акта за ИИ, така и с Рамковата конвенция, като по този начин се гарантира съгласуваност между двата инструмента и същевременно се избягва въвеждането на специфични задължения за ИИ за доставчиците или внедрителите на системи с ИИ, които не са предвидени в достиженията на правото на Съюза⁴.
4. Обхватът на секторите, изброени в края на точка 36 от проекта на препоръка, които изискват специално внимание, се изменя, за да се гарантира, че е последователен и не надхвърля високорисковите области, определени в Акта за ИИ (приложения I и III), като по този начин се избягва включването на сектори, които не са изброени в него, или като алтернатива такива позовавания се преформулират, що се отнася до действията за мониторинг или други достатъчно гъвкави подходи⁵.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на *„позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“*.

Член 218, параграф 9 от ДФЕС се прилага независимо от това дали Съюзът е член на органа, или страна по споразумението⁶.

⁴ Вж. версия с референтен номер GEC/ADI-AI (2024) 7rev5

⁵ Вж. версия с референтен номер GEC/ADI-AI (2024) 7rev5

⁶ Решение на Съда от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 64.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“⁷.

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Както е посочено в раздел 2, препоръката трябва да бъде приета от КМ, който е орган, създаден с международно споразумение, и може да породи правни последици, като повлияе на начина, по който се изпълнява и прилага Актът за изкуствения интелект.

По-конкретно в някои разпоредби на Акта за изкуствения интелект изрично се посочва, че съществуващите „международни подходи“ и „международни стандарти“ следва да бъдат взети предвид при прилагането на Акта за ИИ. Например в член 40, параграф 3 от Акта за ИИ се предвижда, че участниците в процеса на стандартизация трябва да отчитат „съществуващите международни стандарти в областта на ИИ, които са в съответствие с ценностите, основните права и интереси на Съюза“. В препоръката ще бъдат определени насоки за насърчаване на равенството в жизнения цикъл на системите с ИИ, които биха могли да представляват един от сравнителните показатели, спрямо които се оценяват хармонизираните стандарти. Същевременно в член 56, параграф 1 от Акта за ИИ се изисква Службата по ИИ да взема предвид „международните подходи“, когато улеснява изготвянето на кодекси за добри практики на равнището на Съюза. Първият Кодекс за добри практики относно моделите на ИИ с общо предназначение вече е финализиран и оценен от Комисията като подходящ за доставчиците на модели на ИИ с общо предназначение, за да докажат спазването на съответните задължения по Акта за ИИ.

В съответствие с член 56, параграф 6, първа алинея от Акта за ИИ Службата по ИИ и Съветът по ИИ трябва редовно да наблюдават и оценяват постигането на целите, заложи в кодексите за добри практики, от страна на участниците и техния принос за правилното прилагане на регламента.

Към предвидения момент на приемане на препоръката работата по хармонизираните стандарти ще бъде напреднала и Кодексът за добри практики на Акт за ИИ за моделите на ИИ с общо предназначение вече ще е завършен. Препоръката може да бъде от значение за бъдещи актуализации на Кодекса за добри практики и стандартите.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от

⁷ Решение на Съда от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискването от основната или преобладаващата цел или част.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Заявената цел на предвидената препоръка е „да се подпомогнат държавите членки да насърчават равенството, включително равенството между половете, и да предотвратяват и да се борят с всички форми на дискриминация във всички техни дейности и тези на участниците от публичния и частния сектор в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ“.

Това съответства на целта на Акта за ИИ, която е „да се подобри функционирането на вътрешния пазар чрез установяване на единна правна рамка, по-специално за разработването, пускането на пазара, пускането в действие и използването на системи с изкуствен интелект (наричани по-долу „системи с ИИ“) в Съюза, в съответствие с ценностите на Съюза, да се насърчи навлизането на ориентиран към човека и надежден изкуствен интелект (ИИ), като същевременно се гарантира високо равнище на защита на здравето, безопасността и основните права, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз, включително демокрацията, принципите на правовата държава и опазването на околната среда, да се осигури защита срещу вредните последици от системите с ИИ в Съюза и да се подкрепят иновациите“.

Препоръката се припокрива във висока степен с Акта за ИИ, и по-специално:

- Препоръката има за цел борба с неравенството, произтичащо от ИИ, което е подобно на целта на Акта за ИИ, т.е. да се гарантира високо равнище на защита на основните права, залегнали в Хартата на основните права на ЕС, включително правата на равенство и недискриминация, срещу вредните последици от системите с ИИ в Съюза.
- Персоналният и материалният обхват, за които са предназначени да се прилагат Актът за ИИ и (мерките в) препоръката, са по същество едни и същи, а именно публични и частни участници, които разработват или внедряват ИИ и дейности в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ.
- Подобен степенуван и диференциран подход към системите с ИИ е възприет както в Акта за ИИ, така и в препоръката, в съответствие с Рамковата конвенция за ИИ;
- В препоръката се определят изисквания за прозрачност и (човешки) надзор за идентифицирането, предотвратяването и борбата с дискриминацията вследствие на дейности в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ, които са подобни на предвидените в Акта за ИИ, по-специално, наред с другото, в членове 13, 14, 49, 50 и 86 от него;
- Изискванията на препоръката за идентифициране, оценка, смекчаване и наблюдение на рисковете от дискриминация са сходни с изискванията и задълженията на Акта за ИИ за доставчиците или внедрителите на високорискови системи с ИИ, по-специално, наред с другото, в членове 9, 10, 17, 26 и 27 от него; в препоръката са включени и разпоредби във връзка със стандартите, които наподобяват разпоредбите, свързани с хармонизираните стандарти на Съюза в член 40—49.

- Препоръката съдържа мерки във връзка с документацията, процесуалните гаранции и правните средства за защита, които са подобни на тези в Акта за ИИ, по-специално в членове 11, 12, 26, 53, 85 и 86 от Акта за ИИ).
- В препоръката се определят целеви сектори за интегриране на равенството и се изискват мерки, когато рисковете от дискриминация са особено остри, които отчасти се припокриват с високорисковата класификация на Акта за ИИ (член 6 и приложения I и III).

Препоръката обхваща и елементи, общи за достиженията на правото на Съюза в областта на недискриминацията и равенството. Това се отнася по-специално до директивите относно органите по въпросите на равенството, приети въз основа на членове 19 и 157 от ДФЕС⁸. Съответните елементи на препоръката включват:

- Изисквания към държавите членки да предоставят на органите по въпросите на равенството достатъчно финансови, човешки и технически ресурси и да си сътрудничат с тях при разработването на подходящо законодателство, политики и административни, регулаторни или други рамки (свързани с членове 3 и 4 от директивите);
- Изисквания за прозрачност и надзор, даващи възможност на органите по въпросите на равенството да проверяват дали е налице дискриминация и да преценяват дали такива системи с ИИ изискват мораториум или забрана (свързани с членове 8 и 9 от директивите);
- Изисквания за подкрепа или подпомагане на жертвите на дискриминация, основана на ИИ, да отстояват правата си, включително чрез представяне на становища пред съда (свързани с членове 6, 7, 8, 9, 10 и 11 от директивите).

Въпреки че препоръката има за цел да насърчи равенството и да предотврати дискриминацията, тя съдържа предимно законодателни и политически мерки, насочени към участниците в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ (вж. точка 2 от препоръката). По-конкретно в нея се съдържат препоръки относно оценките на въздействието върху равенството, сертифицирането, прозрачността, мониторинга и надзора на системите с ИИ, както е обяснено по-горе.

В рамките на Съюза преобладаващата част от препоръката ще бъде изпълнена не чрез хоризонтално законодателство в областта на равенството, което се прилага за всички икономически субекти, като например законодателството за органите по въпросите на равенството, а чрез законодателство, насочено специално към операторите, предоставящи и внедряващи системи с ИИ, по-специално Акта за ИИ и/или мерките за

⁸ Директива (ЕС) 2024/1500 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. относно стандартите за органите по въпросите на равенството в областта на равното третиране и равните възможности на жените и мъжете в областта на заетостта и професиите и за изменение на директиви 2006/54/ЕО и 2010/41/ЕС (ОВ L, 2024/1500, 29.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>); Директива (ЕС) 2024/1499 на Съвета от 7 май 2024 г. относно стандартите за органите по въпросите на равенството в областта на равното третиране на лицата, независимо от тяхната раса или етнически произход, равното третиране на лицата по въпросите на заетостта и професиите, независимо от тяхната религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, равното третиране на жените и мъжете по въпросите на социалното осигуряване и достъпа и предоставянето на стоки и услуги, и за изменение на директиви 2000/43/ЕО и 2004/113/ЕО (ОВ L, 2024/1499, 29.5.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>).

неговото прилагане. Всъщност в обяснителния меморандум изрично се признава, че Акта за ИИ вече прилага (част от) препоръките (вж. точка 11 от меморандума).

От това следва, че центърът на тежестта на препоръката попада в областта, обхваната от Акта за изкуствения интелект. Ето защо материалноправното основание за позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза по тези елементи на препоръката, следва да бъде член 114 от ДФЕС, който е основното правно основание на Акта за изкуствения интелект.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 114 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 114 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се приеме от името на Европейския съюз по проекта на препоръка на Комитета на министрите на Съвета на Европа относно равенството и изкуствения интелект

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Съветът на Европа има за цел да приеме препоръка („Препоръката“) по отношение на въздействието на системите с изкуствен интелект („ИИ“), техният потенциал за насърчаване на равенството, включително равенството между половете, и рисковете, които те могат да породят във връзка с недискриминацията. Препоръката трябва да бъде приета от Комисията за равенство между половете на Съвета на Европа („GEC“) и Управителния комитет за борба с дискриминацията, за многообразие и за приобщаване („CDADI“) по време на съвместната им пленарна сесия от 18 до 20 ноември 2025 г. и да бъде официално одобрена от Комитета на министрите на Съвета на Европа.
- (2) Препоръката има за цел да допълни Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава („Рамковата конвенция“), която беше подписана от Съюза съгласно Решение (ЕС) 2024/2218 на Съвета, по отношение на принципа на равенство, като отправи подробни, конкретно за равенството препоръки към държавите членки.
- (3) С Рамковата конвенция се установяват общи принципи и задължения, които страните по нея следва да спазват, за да гарантират защитата на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава във връзка с дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ. Комисията предложи Съюзът да сключи Рамковата конвенция⁹. Решението на Съвета за сключване на Рамковата конвенция е в процес на приемане от Съвета.
- (4) На 13 юни 2024 г. Европейският парламент и Съветът приеха, въз основа на членове 16 и 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз

⁹ Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно сключването, от името на Европейския съюз, на Рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект и правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, COM(2025) 265 final.

(ДФЕС), Регламент (ЕС) 2024/1689 ⁽¹⁰⁾, който съдържа хармонизирани правила, принципно основани на пълна хармонизация, с които се урежда пускането на пазара, пускането в действие и използването на системи с ИИ в Съюза. Тези правила са пряко приложими в държавите членки, освен ако изрично е предвидено друго.

- (5) Рамковата конвенция трябва да се прилага в Съюза изключително чрез Акта за изкуствения интелект и други приложими законодателни инструменти, които са част от достиженията на правото на Съюза, когато е приложимо.
- (6) Целесъобразно е да се установи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза по отношение на препоръката в рамките на съвместната пленарна сесия на GEC и CDADI, както и в Комитета на министрите, тъй като препоръката, макар и необвързваща, ще може да окаже съществено въздействие върху съдържанието на правото на Съюза, а именно Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект.
- (7) Персоналният и материалният обхват на препоръката съвпадат до голяма степен с Регламент (ЕС) 2024/1689, в който се предвиждат правила за ИИ, които като цяло се основават на пълна хармонизация в рамките на Съюза.
- (8) Приемането на препоръката може да засегне действащи и предвидими бъдещи общи правила на Съюза или да промени техния обхват по смисъла на член 3, параграф 2 от ДФЕС. Поради това Съюзът разполага с изключителна външна компетентност да заеме позиция от името на Съюза във връзка с приемането на препоръката.
- (9) Съюзът следва да гарантира, че препоръката е съвместима с правото на Съюза и за всички аспекти, които са хармонизирани на равнището на Съюза, може да бъде приложена в правния ред на Съюза чрез съществуващите достижения на правото на Съюза, по-специално Регламент (ЕС) 2024/1689 и директиви 2024/1499 и 2024/1500. За конкретните препоръки, които се отнасят до разработването и използването на системи с ИИ, които са напълно хармонизирани в Съюза, Съюзът следва да се стреми да гарантира, че препоръката е в съответствие с разпоредбите на Акта за ИИ и принципите, определени в Рамковата конвенция на Съвета на Европа за ИИ.
- (10) Ако тези условия са изпълнени, препоръката може да бъде одобрена от името на Съюза на съвместната пленарна сесия на GEC и CDADI, която ще се проведе на 18—20 ноември 2025 г., и на следващо заседание на Комитета на министрите.
- (11) Тъй като Съюзът не е член на Съвета на Европа, но всички негови държави членки са членове и на Съвета на Европа, позицията на Съюза трябва да бъде изразена от неговите държави членки, действащи съвместно.

¹⁰ Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на регламенти (ЕО) № 300/2008, (ЕС) № 167/2013, (ЕС) № 168/2013, (ЕС) 2018/858, (ЕС) 2018/1139 и (ЕС) 2019/2144 и директиви 2014/90/ЕС, (ЕС) 2016/797 и (ЕС) 2020/1828 (Акт за изкуствения интелект), (ОВ L, 2024/1689, 12.7.2024 г.).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на съвместната пленарна сесия на GEC и CDADI, както и на заседанието на Комитета на министрите, е да не се възразява срещу приемането на Препоръката относно ИИ и равенството, при условие че са взети предвид следните условия:

1. Мерките относно участниците в рамките на жизнения цикъл на системите с ИИ не надхвърлят задълженията, установени съгласно Акта за ИИ, който като цяло напълно хармонизира правилата за ИИ в Съюза, включително в областта на равенството. По-специално препоръката следва да даде възможност за достатъчна гъвкавост при прилагането ѝ в съответствие с подхода на Рамковата конвенция. Тя следва също така да избягва препоръчването на въвеждането на допълнителни позитивни задължения във връзка с насърчаването на равенството от страна на доставчиците и внедрителите на системи с ИИ, както и налагането на безсрочно ограничение на използването на ИИ.
2. Формулирането на мерките и стандартите в рамките на препоръката трябва да гарантира съгласуваност и оперативна съвместимост с правната рамка на Съюза, както от терминологична, така и от материалноправна гледна точка.
3. Гаранциите, свързани с процедурите за преглед и обжалване от човек трябва да бъдат в съответствие както с Акта за ИИ, така и с Рамковата конвенция, като по този начин се гарантира съгласуваност между двата инструмента и същевременно се избягва въвеждането на специфични задължения за ИИ за доставчиците или внедрителите на системи с ИИ, които не са предвидени в достиженията на правото на Съюза.
4. Обхватът на секторите, определени в препоръката като изискващи специално внимание, следва да гарантира последователност с високорисковите области, определени в Акта за ИИ (приложения I и III), и да не ги надхвърля. Като алтернатива в препоръката следва да се прави подходящо разграничение между третирането на секторите, що се отнася до действията за мониторинг или други достатъчно гъвкави подходи.

Член 2

Позицията по член 1 се изразява съвместно от държавите — членки на Съюза, които са членове на Съвета на Европа, действащи съвместно.

Член 3

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател